

Nieuwsbrief

Aardappelmoeheid voor telers en handelaren van bloembollen

Veranderingen in AM beleid per 1 juli 2010

Nummer 1, oktober 2009

Op 1 juli 2010 treedt de nieuwe AM bestrijdingsrichtlijn (2007/33/EG) in werking. Met deze nieuwsbrief wil de Plantenziektenkundige Dienst (PD) u informeren over de veranderingen in het Aardappelmoeheid (AM) beleid, die ontstaan door de nieuwe richtlijn. Voor een aantal onderwerpen kunnen we u al aangeven, hoe Nederland de nieuwe richtlijn gaat invoeren. Voor komend teeltseizoen vragen wij uw nadrukkelijke aandacht voor 'AM vrije teelt'.

Verlichting EU beleid

De nieuwe AM bestrijdingsrichtlijn veroorzaakt belangrijke veranderingen in de regulering van AM binnen de EU. De regulering voor bloembollen wordt verlicht of zelfs opgeheven. Alleen voor *Dahlia*, *Gladiol*, *Hyacint*, *Iris*, *Lelie*, *Narcis* en *Tulp* stelt de EU nog eisen aan vrij zijn van AM. Voor alle andere bloembollen, knollen en wortelstokken ten behoeve van de sierteelt gelden geen eisen meer vanaf 1 juli 2010.

Voor de zeven genoemde gewassen worden de eisen verlicht. Het blijft voor deze gewassen mogelijk om via grondonderzoek aan te tonen dat er sprake is van een 'AM vrij perceel'. Er komen andere mogelijkheden bij, namelijk:

- Het wordt mogelijk om de zeven gewassen te telen op niet onderzochte grond of zelfs besmet verklaarde percelen, in combinatie met het (praktisch) vrij van grond maken na de oogst. De hierbij gebruikte methoden dienen officieel goedgekeurd te worden.
- De zeven gewassen mogen zonder grondonderzoek vooraf geteeld worden op percelen waar 12 jaar geen aardappelen zijn geteeld of waar 12 jaar geen AM bij officieel onderzoek is aangetroffen. De vrijstelling van grondonderzoek binnen de aardappelteelt verbodsgebieden blijft dus mogelijk binnen de nieuwe AM richtlijn.

Grote gevolgen voor de export

De verlichting van eisen heeft grote gevolgen voor de garantiestelling ten aanzien van AM bij export van bloembollen naar landen buiten de EU. De belangrijkste importerende landen blijven wel eisen dat bloembollen geteeld zijn op vrije percelen. Dit zijn percelen die onderzocht en vrij bevonden zijn van AM of in aardappelteelt verbodsgebieden gelegen zijn. De 'dekking' voor deze eisen kan, bij invoering van de nieuwe richtlijn, niet meer gebaseerd worden op de binnen de EU geldende regelgeving. Voor exportbestemmingen zullen dus aanvullende garanties gegeven moeten worden boven het EU niveau.

Drie stromen van bloembollen

Onder de nieuwe richtlijn ontstaan er dus drie stromen van bloembollen, namelijk:

- Met een hoog garantieniveau, bestemd voor de (veeleisende) exportbestemmingen, zoals de VS en Canada;
- Met een basis garantieniveau (zeven gewassen met verlichte maatregelen);
- Zonder enige garantie voor AM (overige gewassen).

De PD onderzoekt of het basisniveau ook afdoende garantie kan bieden voor exportbestemmingen met minder strenge eisen.

Teelt en afzet op hoog garantieniveau

Voor de teelt en handel op het hoge garantieniveau ten behoeve van de export gaan specifieke eisen voor AM gelden. Telers en handelaren dienen aan te kunnen tonen, dat partijen voor deze bestemmingen daadwerkelijk afkomstig zijn van vrij bevonden percelen of uit aardappelteeltverbodsgebieden. Dit stelt eisen aan de 'tracking & tracing' van bloembolpartijen en de hygiëne. De aanpak hiervoor wordt de komende maanden nader uitgewerkt in nauw overleg met BKD, KAVB en Anthos. Op hoofdlijnen zijn twee werkwijzen mogelijk:

- Bedrijven die ervoor kiezen om *alle* partijen te telen, te verwerken en/of te verhandelen op het hoge garantieniveau, kiezen voor een aanpak met minimale risico's op met name vermenging en contact met grond met een lage AM status. Dit geeft ruimte aan de BKD om haar controles toe te spitsen op de AM status van partijen bij teelt, inkoop en aanvoer (voorkant van het proces).
- Voor bedrijven die op hun bedrijf teelt, verwerking en/of afzet voor de veeleisende exportbestemmingen willen *combineren* met het EU niveau (geen of verlichte maatregelen) gaan voorwaarden gelden aan 'tracking & tracing' en hygiëne. Er zal op deze bedrijven sprake zijn van toezicht door de BKD op AM status van partijen en hygiëne in het totale bedrijfsproces.

Registreren 'AM status'

Bedrijven waarvan vastgesteld is dat ze de 'tracking & tracing' en hygiëne voor AM op orde hebben, worden door de BKD geregistreerd en komen in aanmerking voor exportcertificering van AM-eisen. De BKD gaat daarnaast van alle in Nederland geteelde partijen de 'AM status' registreren.

Teelt op hoog garantieniveau

Om voor de teelt in aanmerking te komen voor het hoge garantieniveau geldt de voorwaarde dat alle bloembollen, die afkomstig zijn van een geografisch perceel (afgescheiden door sloten, wegen, boomsingels, e.d.), op vrij van AM bevonden terrein dienen te zijn geteeld. Op een geografisch perceel is dus geen combinatie van exportwaardige en EU-waardige teelt van bloembollen toegestaan. Bij een combinatie van teelt op het hoge garantieniveau en het lagere EU garantieniveau kan niet geloofwaardig aangetoond worden, dat machines bij de overgang van de teelt met de lage naar de 'hoge AM status' schoon worden gemaakt.

Afzet exclusief binnen EU

Bedrijven, die er voor kiezen om alleen te telen en te handelen voor afzet binnen de EU, kunnen gebruik gaan maken van de ruimere mogelijkheden onder de nieuwe bestrijdingsrichtlijn. De BKD voert dan géén controle uit op AM.

Tot slot gelden onder de nieuwe richtlijn extra ruime mogelijkheden voor telers, die uitsluitend bloembollen telen voor de afbroei op eigen bedrijf.

Impact vondst AM neemt toe

Onder de nieuwe richtlijn treden belangrijke veranderingen op, indien er bij grondonderzoek AM wordt aangetroffen. De belangrijkste veranderingen zijn:

1. De afbakening van besmettingen wordt verruimd van 6 naar 16 meter. Indien twee besmettingen minder dan 27 meter uit elkaar komen te liggen, wordt de ruimte ertussen ook besmet verklaard.
2. De duur van de besmetverklaring neemt toe. Voor de minimale duur wordt drie hele jaren gerekend vanaf het jaar van opleggen óf het jaar van de laatste aardappelteelt. De ruimere afbakening geldt ook voor vrijgaves.

Overgang naar nieuwe richtlijn: teelt 2009/2010 nog geheel AM vrij!

Tot 1 juli 2010 geldt voor alle bloembollen, dat deze geteelde dienen te zijn op percelen waarvoor een onderzoeksverklaring AM afgegeven is of op percelen in de aardappelteeltverbodsgebieden. Door consequent hiervoor te zorgen, zullen alle bloembollen van oogst 2010 geschikt zijn voor de export. De BKD gaat hier nauwgezet op toezien. Volledige invoering van 'tracking & tracing' en hygiëne-eisen voor juli 2010 is geen realistische optie.

Ook voor teelt in andere EU of derde landen dient u aan te kunnen tonen, dat deze geteeld zijn op percelen die onderzocht zijn op AM. U dient hiervoor een verklaring van de autoriteiten uit het herkomstland te kunnen overleggen, bij voorkeur op het nieuwe EU communicatiedocument. Let op: bij uitplant in het najaar dient u hier al rekening mee te houden!

Meer informatie

Als bijlage bij deze nieuwsbrief treft u de overzichten 'Veranderingen voor bloembollentelers' en 'Veranderingen voor telers met een AM vondst' aan, waarin de veranderingen ten gevolge van de nieuwe richtlijn uitgebreider worden toegelicht. Op de website van de PD staat verdere informatie over de implementatie van de nieuwe AM richtlijn: www.minlnv.nl/pd (onder Akkerbouw, pagina Aardappelmoeheid per 1 juli 2010).

Tot slot

De beschreven aanpak sluit goed aan op de Nederlandse situatie. Het ministerie van LNV, waaronder de PD, spant zich maximaal in om andere landen te overtuigen van de betrouwbaarheid van de Nederlandse garantie op vrij zijn van AM. Toch kunnen we niet uitsluiten dat er nog aanpassingen in de aanpak doorgevoerd moeten worden, indien de EU of andere landen daarop aandringen.

Colofon

Samenstelling en redactie: Nicole Bouwer
Eindredactie: Frans Janssen
Plantenziektenkundige Dienst
Geertjesweg 15, 6706 EA Wageningen
Postbus 9102, 6700 HC Wageningen
Tel. 031 7-496911
Internet: www.minlnv.nl/pd
E-mail: pd.info@minlnv.nl